

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. K vyporiadaniu investícií do spoločnej veci**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5Co/246/2018 zo dňa 27. 3. 2019
- 2. K zodpovednosti zhotoviteľa za (ne)činnosť subdodávateľa, ktorého si vymienil objednávateľ**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 21Cob/33/2018 zo dňa 19. 2. 2019
- 3. K pasívnej legitímácii v spore o vrátenie kaucie zaplatenej v súvislosti s nájmom nehnuteľností v prípade zmeny prenajímateľa**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/1/2019 zo dňa 14. 3. 2019
- 4. K označovaniu fyzických osôb v správnej žalobe a v rozhodnutí správneho súdu**
Opravné uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 20S/98/2016 zo dňa 21. 9. 2018
- 5. K podmienenosti nároku na vrátenie preddavku na cenu diela vrátením vecí na vykonanie diela po zániku zmluvy o dielo uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 31Cob/120/2017 zo dňa 30.1. 2019
- 6. Ukladanie peňažného trestu, prednosť vyživovacej povinnosti**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 3To/97/2018 zo dňa 7. 3. 2019
- 7. K možnosti zásahu do práva na ochranu osobnosti rozhodnutím správneho orgánu**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/325/2018 zo dňa 29. 1. 2019
- 8. Na aké záväzky povinného sa neprihliada pri určení výživného**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11CoP/36/2018 zo dňa 31. 7. 2018
- 9. Vzájomnú vyživovaciu povinnosť medzi súrodencami nemožno konštruovať ani rozširujúcim výkladom základných zásad stanovených zákonom o rodine**
Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9CoP/38/2017 zo dňa 15. 11. 2017
- 10. Závažnosť porušenia pracovnej disciplíny treba posudzovať aj z hľadiska intenzity negatívneho dopadu porušenia na zamestnávateľa**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17CoPr/7/2015 zo dňa 20. 7. 2016
- 11. K vplyvu trestného stíhania na vznik daňovej povinnosti**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžf/31/2016 zo dňa 14. 6. 2018
- 12. K absolútnej neplatnosti úkonu**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/28/2017 zo dňa 31. 5. 2018
- 13. K existencii oprávnených pochybností pri vylúčení sudcu**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Ndc/8/2018 zo dňa 31. 5. 2018
- 14. K pojmu „ustálená rozhodovacia prax súdov“**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Oboer/13/2018 zo dňa 31. 5. 2018
- 15. Nepreukázanie dodania tovaru**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžfk 3/2017 zo dňa 30. 5. 2018

1. K vyporiadaniu investícií do spoločnej veci

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5Co/246/2018 zo dňa 27. 3. 2019

Anotácia:

Žalobca sa žalobou domáhal zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva k rodinnému domu, v ktorom má spoluvlastnícky podiel 17/32-ín a žalovaný v podiele o veľkosti 15/32-ín. Žalobca je súčasne podielovým spoluvlastníkom pozemkov, pričom spoluvlastnícky podiel na týchto pozemkoch je u žalobcu 1/2 a u žalovaného 1/2. Žalobca žiadal zrušiť podielové spoluvlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam a tieto vyporiadať tak, že ich súd prikáže do výlučného vlastníctva žalobcu a uloží mu povinnosť vyplatiť žalovanému na vyrovnanie podielov sumu 25 000 eur do 60-tich dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný podal vzájomný návrh, ktorým sa voči žalobcovi domáhal z titulu bezdôvodného obohatenia zaplata sumu 5 321,50 eur a navrhoval zrušiť podielové spoluvlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam a vyporiadať ich prikázaním do jeho vlastníctva s povinnosťou vyplatiť žalobcu sumou 26 805 eur v lehote do 90 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadal v zmysle vzájomného návrhu uložiť žalobcovi povinnosť zaplatiť mu titulom bezdôvodného obohatenia sumu 5 321,50 eur v lehote do 90 dní od právoplatnosti rozsudku.

Právna veta:

- I. Vyporiadanie podielového spoluvlastníctva možno vykonať ako vyporiadanie v širšom slova zmysle, a to na základe žaloby strany alebo vzájomnej žaloby. Preto o takejto žalobe požadujúcej zaplata určitej čiastky z dôvodu širšieho vysporiadania je vždy treba rozhodnúť samostatným výrokom rozsudku, pričom z procesného hľadiska ide o výrok so samostatným základom, ktorý môže nadobudnúť právoplatnosť nezávisle od výroku o zrušení podielového spoluvlastníctva a jeho vyporiadania v užšom zmysle. Základom pre to, aby určitý nárok mohol byť vysporiadaný v rámci širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva je, že ide o majetkové právo (nárok), ktoré vzniklo medzi stranami sporu v súvislosti s existenciou ich podielového spoluvlastníctva k veci a ak zrušením podielového spoluvlastníctva niektorý zo spoluvlastníkov je na takto vzniknutom práve dotknutý.
- II. Na účely vyporiadania investícií je potrebné rozlišovať prípady, keď sa investície urobili so súhlasom (hoci aj konkludentným) spoluvlastníkov, alebo bez tohto súhlasu. V prípade, že spoluvlastník s nákladom vynaloženým jedným alebo viacerými spoluvlastníkmi na vec súhlasí, ide o dohodu o hospodárení so spoločnou vecou a investujúci spoluvlastník má proti ostatným spoluvlastníkom právo na úhradu vynaložených prostriedkov (§ 137 ods. 1 OZ). Ak boli náklady vynaložené bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov, toto právo mu nevzniká, môže sa však domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré ostatným spoluvlastníkom vzniklo zhodnotením ich podielu v dôsledku vynaloženej investície (§ 451 ods. 2 a § 456 OZ); ide o rozdiel medzi cenou podielu pred investíciou a po jej vynaložení. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie v súvislosti s vynaložením nákladov na potrebnú opravu alebo údržbu vzniká za trvania spoluvlastníckeho vzťahu vynaložením týchto nákladov; ak nejde o náklady na potrebnú opravu alebo údržbu, vzniká táto povinnosť pri zániku podielového spoluvlastníctva, a to vo výške zhodnotenia jeho podielu. Je teda potrebné rozlišovať medzi nákladmi na potrebnú opravu alebo údržbu a inými investíciami, než na nevyhnutné opravy a údržbu, ktoré nehnuteľnosť zhodnocujú. Nemožno tiež opomenúť, že investíciami zhodnocujúcimi nehnuteľnosť, sa zhodnocuje nielen podiel neinvestujúceho účastníka. Majetkové práva uplatnené v rámci vyporiadania spoluvlastníctva v širšom zmysle podliehajú premlčaniu v premlčacích dobách, v závislosti od toho, či ide o nárok týkajúci sa vzájomných práv a povinností vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci podľa § 137 OZ (§ 101 OZ) alebo o nárok na vrátenie vynaložených investícií do spoločnej nehnuteľnosti podľa ust. § 451 a nasledujúcich OZ (§ 107).

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, Bezdôvodné obohatenie, Rozsudok

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 137 ods. 1, § 142 ods. 1, § 451 ods. 2, § 456 160/2015 Z. z. – § 218 ods. 1

2. K zodpovednosti zhotoviteľa za (ne)činnosť subdodávateľa, ktorého si vymienil objednávateľ

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 21Cob/33/2018 zo dňa 19. 2. 2019

Anotácia:

Žalovaný potvrdil svoj záväzok spočívajúci v zhotovení diela pre žalobcu, ale poukazoval na to, že subdodávateľovi, ktorého vybral žalobca, bolo vyplatených 75 % z ceny, ale tento prestal na diele pracovať a vyhýbal sa komunikácii so zástupcami žalobcu.

Právna veta:

Odvolačí súd nepovažuje za relevantný ani argument žalovaného súvisiaci s tvrdením, že si subdodávateľa výslovne vymienil žalobca, a tak žalovaný za jeho nečinnosť nenesie zodpovednosť. Zodpovednosť žalovaného je daná nielen podľa vyššie vysvetleného a citovaného ust. § 538 Obchod. zák., ale i podľa § 551 Obchod. zák., ak by sa určenie konkrétneho subdodávateľa objednávateľom považovalo za pokyn daný objednávateľom, pre ktorého nečinnosť nemohol žalovaný dielo ukončiť. Ak žalovaný ako zhotoviteľ zistil prekážku, ktorá mu bráni v riadnom a včasnom zhotovení diela, a ak na to písomne objednávateľa upozornil, ktorý napriek tomu na tomto subdodávateľovi trval, zákon mu poskytuje možnosť práce prerušiť na potrebnú dobu a vtedy za nedokončenie diela ako zhotoviteľ nezodpovedá. Takýmto spôsobom sa ale žalovaný nebránil, preto na túto právnu úpravu nemohol ani prvoinštančný súd prihliadať a podľa nej vec posudzovať.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluva o dielo, Vykonanie diela, Subdodávateľ

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 513/1991 Zb. – § 538, § 551

3. K pasívnej legitímácii v spore o vrátenie kaucie zaplatenej v súvislosti s nájmom nehnuteľností v prípade zmeny prenajímateľa

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/1/2019 zo dňa 14. 3. 2019

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore, v rámci ktorého si nájomca uplatňoval nárok na vrátenie zaplatenej kaucie (depozitu) slúžiacej prenajímateľovi na prípadné pokrytie dlhových, ktoré mohli vzniknúť v priebehu nájmu nebytových priestorov. Počas trvania nájmu došlo k zmene vlastníka nebytových priestorov. Nájomca podal žalobu na vrátenie kaucie voči novému vlastníkovi, aj keď kauciu uhradil ešte pôvodnému vlastníkovi. Žalovaný sa bránil, že on od nájomcu nijaké plnenie nezískal a namietal nedostatok pasívnej legitímácie. Podľa jeho názoru mala byť žaloba podaná voči pôvodnému vlastníkovi nebytových priestorov, ktorému bola kaucia reálne uhradená. Súd prvej inštancie s žalovaným súhlasil a zamietol žalobu s odkazom na judikatúru, podľa ktorej na nového vlastníka prenajatej veci neprechádza záväzok presahujúci rámec nájomného vzťahu.

Krajský súd Banská Bystrica však dal za pravdu nájomcovi a uviedol, že nový vlastník nebytových priestorov vstupuje na základe ustanovenia § 680 ods. 2 Občianskeho zákonníka aj do práv a povinností prenajímateľa plynúcich z dojednania nájomnej zmluvy o vratnej kaucii. V prípade splnenia podmienok dojednaných v zmluve pre vrátenie kaucie je teda právny nástupca pôvodného prenajímateľa povinný nájomcovi nepoužitú časť kaucie uhradiť. Skutočnosť, že kaucia pôvodne nebola zložená v prospech jeho osoby, si následne prenajímateľ vyporiada so svojím právnym predchodcom.

Právna veta:

- I. Prenajímateľom je v čase ukončenia nájomného vzťahu žalovaný. Pôvodný vlastník nehnuteľnosti v čase ukončenia nájomného vzťahu, kedy je aktivovaný nárok na vrátenie kaucie už prenajímateľom nie je. Voči nemu by si teda žalobca nemohol uplatniť nárok na zmluvné plnenie (vrátenie kaucie na základe zmluvného dojednania), pretože pôvodného vlastníka nehnuteľnosti už k žalobcovi žiadna zmluva neviaže. Naopak žalobcu zmluva viaže ku dňu ukončenia zmluvného vzťahu práve so žalovaným ako nájomcom, a preto všetky práva a povinnosti, ktoré sa ku dňu ukončenia zmluvného vzťahu zmluvných strán týkajú, je možné realizovať iba medzi nimi navzájom. Samotná skutočnosť, že iní nájomcovia si kauciu vysporadúvali s pôvodným vlastníkom nehnuteľnosti je v tomto konaní úplne irelevantná. Jednak súd nepozná obsah právneho vzťahu medzi inými nájomcami a pôvodným prenajímateľom a teda nevie, na základe akého konkrétneho ustanovenia zmluvy sa rozhodli uplatniť tento nárok voči pôvodnému majiteľovi a jednak postup iných subjektov nemá vplyv na platnosť a účinnosť ustanovení zmluvy o nájme nebytových priestorov, ktoré žalobca ako nájomca uzavrel s prenajímateľom, ktorým je ku dňu ukončenia nájomného vzťahu práve žalovaný.
- II. Žalobcovi vznikol nárok na vrátenie kaucie v sume ktorú zaplatil, a to v dôsledku zmluvy o nájme nebytových priestorov voči žalovanému ako prenajímateľovi práve preto, že žalovaný sa nadobudnutím vlastníctva nebytových priestorov, ku ktorým sa viaže nájomný vzťah, vstúpil do práv a povinností prenajímateľa a teda aj do povinností prenajímateľa akceptovať započítanie vyplatené kaucie voči nájomnému počas plynutia 2-mesačnej výpovednej lehoty a ak týmto spôsobom kaucia nezanikne, tak povinnosti túto kauciu do 60 dní od skončenia nájmu nájomcovi vrátiť. Následne si prípadne môže vzťahy súvisiace s touto kauciou vysporiadať žalovaný s tým, kto mu nehnuteľnosť predal a kto ako pôvodný prenajímateľ takúto povinnosť dohodol.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Nájom, nájomné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Z. z. – § 671, § 680 ods. 2, § 696 ods. 1
116/1990 Zb. – § 7
pre ČR: 89/2012 Sb. – § 2221, § 2254

4. K označovaniu fyzických osôb v správnej žalobe a v rozhodnutí správneho súdu

Opravné uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 20S/98/2016 zo dňa 21. 9. 2018

Anotácia:

Súd riešil nesprávnosť označenia žalobcu v rozsudku, ktoré neobsahovalo adresu trvalého pobytu alebo pobytu žalobcu, napriek tomu, že inak poskytovalo dostatok údajov identifikujúcich tohto účastníka nezameniteľným spôsobom.

Právna veta:

Nakoľko správny súdny poriadok (SSP) neobsahuje ustanovenia o spôsobe označovania účastníkov konania v rozhodnutí (s výnimkou požiadavky, že má ísť o presné označenie účastníkov, vyplývajúcej z ustanovenia § 139 ods. 1), ani o označení účastníkov v žalobe, na ich označenie je v zmysle § 25 potrebné aplikovať ustanovenie § 133 Civilného sporového poriadku, ktoré v odseku 1 medzi základné identifikačné údaje fyzickej osoby stanovil aj adresu trvalého pobytu alebo pobytu (na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy procesu zákon nestanovil pre podnikajúcu fyzickú osobu osobitný spôsob označovania).

Právna oblasť: Správne právo procesné

Právny inštitút: Rozhodnutia, Náležitosti správnej žaloby

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 162/2015 Z. z. – § 139 ods. 1, § 182 ods. 1 písm. b)

5. K podmienenosti nároku na vrátenie preddavku na cenu diela vrátením vecí na vykonanie diela po zániku zmluvy o dielo uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 31Cob/120/2017 zo dňa 30.1. 2019

Anotácia:

Krajský súd Trnava v predkladanom rozhodnutí posudzoval vzájomné nároky strán sporu súvisiace so zánikom zmluvy o dielo. Realizácia zmluvy prebiehala až do jej zrušenia tak, že zhotoviteľ objednal veci na zhotovenie diela a priviezol ich do areálu objednávateľa; objednávateľ uhradil preddavok na cenu diela. Po určitom čase strany sporu prejavili vôľu zmluvu ukončiť bez toho, aby k realizácii diela došlo. Súd prvej inštancie žalobu zamietol, keď mal za to, že k platnému ukončeniu zmluvy nedošlo.

Odvolačný súd však na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k názoru, že k zániku zmluvného vzťahu došlo dohodou zmluvných strán; zaoberal sa preto vzájomným vyporiadaním plnenia, ktoré si mali zmluvné strany po zániku zmluvy vrátiť. Zhotoviteľ v súvislosti s uvedeným tvrdil, že objednávateľ síce má nárok na vrátenie preddavku, toto je však podmienené vrátením materiálu určeného na vykonanie diela, ktorý zhotoviteľ po uzatvorení zmluvy doviezol do areálu objednávateľa. V tejto súvislosti odvolací súd vyslovil právny názor, že ak sa vyporiadanie po zániku zmluvy o dielo spravuje ustanovením § 457 Občianskeho zákonníka, možno od strán v zmysle tohto ustanovenia vyžadovať len vrátenie toho, čo si navzájom dali na plnenie zmluvy. Keďže dodanie materiálu na zhotovenie diela nie je predmetom zmluvy o dielo uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka, nemôže byť nárok na vrátenie preddavku podmienený vrátením tohto materiálu.

Právna veta:

- I. Žalovaný a objednávateľ uzavreli zmluvu o dielo v zmysle § 536 Obch. zák., v dôsledku čoho si po zániku tejto zmluvy v zmysle § 457 Obč. zák. môžu vrátiť jedine to, čo možno považovať za plnenie zo zmluvy o dielo. Z § 536 ods. 1 Obch. zák. vyplýva, že predmetom zmluvy o dielo je na strane zhotoviteľa záväzok vykonať určité dielo, ktorým je podľa § 536 ods. 2 Obch. zák. zhotovenie určitej veci, montáž, údržba, vykonanie dohodnutej opravy alebo úpravy, alebo hmotne zachytený výsledok inej činnosti. Plnenie podľa zmluvy tak začína zhotoviteľ poskytovať a dielo vykonávať (§ 537 ods. 1 a 3 Obch. zák.) vtedy, keď začne zhotovovať vec, začne montáž, údržbu, opravu, úpravu alebo vykonávať úkony, ktorými vzniká hmotne zachytený výsledok činnosti. Zhotoviteľ potom poskytne objednávateľovi plnenie zo zmluvy vykonaním diela v zmysle § 548 ods. 1 a § 554 a nasl. Obch. zák., teda tým, že zhotoví dohodnutú vec, dokončí montáž, údržbu, opravu alebo úpravu alebo zabezpečí vznik iného hmotne zachyteného výsledku činnosti. Zo zmluvy o dielo samozrejme môže vyplývať zhotoviteľovi aj povinnosť obstaráť si veci určené na vykonanie diela (§ 539 až 541 Obch. zák.), obstaranie takýchto vecí však ešte nie je vykonávaním diela, teda nie je tým plnením zo zmluvy o dielo, ktoré má na jej základe zhotoviteľ objednávateľovi dať. Obstaranie materiálu na zhotovenie diela má len charakter prípravnej činnosti na poskytnutie samotného plnenia. Z už citovaného § 536 Obch. zák. totiž celkom jasne vyplýva, že predmetom zmluvy o dielo nie je dodanie materiálu potrebného na vykonanie diela, teda plnenie zhotoviteľa nespočíva v tom, že objednávateľovi dodáva materiál. Dodanie hnutelných vecí je plnením predávajúceho z kúpnej zmluvy v zmysle § 409 Obch. zák. Plnenie zhotoviteľa naopak spočíva v tom, že z určitého materiálu začne zhotovovať dohodnuté dielo tak, ako je definované v citovanom § 536 ods. 2 Obch. zák., a že toto dielo zhotoví. Pokiaľ teda zhotoviteľ nezačne zhotovovať dielo v zmysle zmluvy, teda nezačne zhotovovať vec, nezačne s montážou, opravou alebo úpravou veci alebo s vykonávaním iného hmotne zachyteného výsledku činnosti, nezačal plniť svoj záväzok zo zmluvy o dielo a poskytovať objednávateľovi plnenie podľa nej.
- II. Ak teda v prerokúvanej veci žalovaný zložil do areálu objednávateľa rúry a ďalší materiál potrebný na to, aby vykonal preložku vodovodného potrubia v zmysle objednávky, nemožno toto zloženie materiálu považovať za plnenie zhotoviteľa poskytované objednávateľovi v zmysle citovaného § 457 Obč. zák. Objednávateľ teda nie je podľa citovaného ustanovenia povinný vydať takto zložený materiál, pretože to na jeho strane nepredstavuje to, čo podľa zmluvy dostal. V prerokúvanej veci to znamená, že povinnosť objednávateľa vydať tento materiál žalovanému nie je vzájomná s povinnosťou žalovaného vrátiť preddavok na cenu diela, ktoré v okamihu zrušenia záväzku ešte ani nezačal vykonávať.
- III. Ustanovenie § 351 Obch. zák. je svojím obsahom aj dôsledkami podobné ako úprava v § 457 Obč. zák., v dôsledku čoho možno čo do následkov odkázať na výklad v predošlých odsekoch tohto rozsudku. Ako už bolo vysvetlené v tomto výklade, materiál zložený žalovaným v areáli objednávateľa nebol plnením, ktoré by žalovaný poskytol tejto spoločnosti zo zmluvy o dielo, takže jej nemohla vzniknúť povinnosť vrátiť ho podľa § 351 ods. 2 Obch. zák. a jeho vrátením tak nemohol byť podmienený jej nárok na vrátenie preddavku na cenu diela, ktorý žalovanému podľa zmluvy poskytl.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluva o dielo, Zánik záväzku, Bezdôvodné obohatenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 513/1991 Zb. – § 351, § 536 ods. 2, § 539 ods. 3, § 541 40/1964 Zb. – § 457

6. Ukladanie peňažného trestu, prednosť vyživovacej povinnosti

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 3To/97/2018 zo dňa 7. 3. 2019

Anotácia:

Obžalovaný nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu pracovného stroja, v dôsledku čoho zadným kolesom prešiel po ľavej nohe poškodenej. Súd mu uložil peňažný trest vo výške 300 eur.

Okresný prokurátor podal odvolanie z dôvodu, že okresný súd pri ukladaní trestu pochybil, keď nedostatočne vyhodnotil spoločenskú nebezpečnosť konania obžalovaného a obžalovanému uložil len peňažný trest vo výške 300 eur ako aj náhradný trest pre prípad zmarenia. Súd podľa neho nezohľadnil účel trestu a obžalovanému uložený trest nebol primeraný a spravodlivý. S poukazom na okolnosti prípadu mal okresný súd uložiť obžalovanému za spáchaný prečin trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka s podmieneným odkladom výkonu trestu a súčasne určiť primeranú skúšobnú dobu. Zároveň mal okresný súd uložiť obžalovanému povinnosť zúčastniť sa kurzu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Prípadne ak sa už súd rozhodol uložiť peňažný trest, tento trest mal byť vo výške najmenej 600 eur, aby bol u obžalovaného naplnený účel trestu.

Právna veta:

- I. Páchateľ trestného činu má trest pociťovať ako ujmu a nie ako len formálne odsudzujúce vyjadrenie súdu nad jeho protiprávnym konaním, ktorého znaky sú uvedené v osobitnej časti Trestného zákona.
- II. Peňažný trest má byť uložený v takej miere, aby bolo možné očakávať od obžalovaného riadne splnenie. Pri uložení výšky peňažného trestu musí súd dôsledne skúmať osobné a majetkové pomery páchatela (napr. aj z dôvodu, aby neprímerane vysoký trest neohrozil povinnosť náhrady škody poškodenému subjektu, či neprímerane nízky trest nespĺňal prevýchovný účel). Osobnými pomermi z hľadiska ukladania peňažného trestu sa rozumejú najmä vek páchatela, rodinné pomery, zdravotný stav, povolanie, pracovná kvalifikácia, možnosť pracovného uplatnenia v danom čase a mieste, a pod. Majetkové pomery zahŕňajú stav všetkého páchatelovho majetku (jeho aktíva aj pasíva) a jeho zárobkové pomery. Význam teda budú mať aj páchatelove záväzky, predovšetkým rozsah jeho zákonnej vyživovacej povinnosti (ak nejakú má) a rozsah povinnosti na náhradu škody, ktoré majú zásadne prednosť pred zaplatením peňažného trestu.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Peňažný trest

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 32 písm. d), § 56 ods. 1, 3, 5, § 57 ods. 1

7. K možnosti zásahu do práva na ochranu osobnosti rozhodnutím správneho orgánu

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/325/2018 zo dňa 29. 1. 2019

Anotácia:

Žalobca sa domáhal vyhlásenia, že rozhodnutie Obvodnej poľovníckej komory je nesprávne a požadoval ospravedlnenie. Žalobca nechcel doceliť zrušenie rozhodnutia Obvodnej disciplinárnej komisie a neobrátil sa so žalobou na správny súd, nakoľko správne súdy v správnom súdnictve preskúmávajú zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, nakoľko nemal dôkazný materiál podporujúci jeho tvrdenia. Po jeho získaní žalobca požiadal o právnu ochranu súd.

Právna veta:

Pokiaľ žalobca tvrdí, že konaním (rozhodovaním) žalovaného došlo k zásahu do jeho osobnostných práv vydaním rozhodnutí v disciplinárnom konaní, je tu vylúčená protiprávnosť zásahu. Rozhodovanie v zmysle právomoci príslušného správneho orgánu o právach a povinnostiach fyzických osôb nemožno považovať za protiprávne konanie. Nemožno pripustiť opodstatnenosť žaloby na ochranu osobnosti kvôli obsahu vydaného rozhodnutia proti orgánu, ktorý je povolaný urobiť takéto rozhodnutie. Na nápravu tu slúžia opravné prostriedky proti takémuto rozhodnutiu. Žalobca aj opravný prostriedok proti rozhodnutiu žalovaného – odvolanie, využil. Nebol však v správnom konaní úspešný. Ďalším takýmto prostriedkom bola žaloba podľa Správneho súdneho poriadku, ktorú žalobca na ochranu svojich práv nevyužil (a je irelevantné, z akých dôvodov). Rozhodnutie žalovaného tak nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť a je pre súd aj strany konania záväzným rozhodnutím. Toto ako také nemôže predstavovať protiprávne konanie žalovaného. Keďže chýba podmienka protiprávnosti, nie sú splnené predpoklady, aby súd mohol žalobcovi poskytnúť ochranu v zmysle ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Ochrana osobnosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 11, § 13

8. Na aké záväzky povinného sa neprihliada pri určení výživného

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11CoP/36/2018 zo dňa 31. 7. 2018

Anotácia:

V spore o výšku výživného otec tvrdil podstatnú zmenu na svojej strane, najmä výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu neumožňuje, aby si zvýšil svoj príjem a vedie k neustálemu zadlžovaniu, lebo nie je schopný platiť súdom uložené výživné. V budúcnosti chce riešiť jeho zadlženie cestou osobného bankrotu. Podľa súdu si túto situáciu otec maloletých detí zavinil sám páchaním úmyselnej trestnej činnosti (opakovane). Ani v období, keď nebol vo výkone trestu, neplnil vyživovaciu povinnosť. Preto návrh otca zamietol. Otec podal odvolanie a uviedol, že vo výkone trestu má čistú pracovnú odmenu 85,48 eur priemerne za mesiac a jeho náklady na výživné sú minimálne 320,- eur mesačne. Každým mesiacom sa zadlžuje na výživnom v sume 234,52 eur. Stotožňuje sa s tým, že výkon trestu nie je zákonný dôvod na zníženie výživného, ale schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča áno. Poukázal na to, že jeho aktuálne pomery, schopnosti a možnosti nie sú ani zďaleka také, aby si mohol dovoliť platiť výživné, ktoré 3-násobne prevyšuje jeho príjem. Navrhol znížiť výšku výživného.

Právna veta:

Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamená mechanickú rovnosť, ale vychádza sa z individuálnych schopností, možností, majetkových pomerov každého z nich, pričom okolnosťou tvoriacou v súhrne celkové majetkové pomery povinného sú aj pasíva (rôzne formy úverov, pôžičiek, náhrady škody). Aj tu treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti a posudzovať ich z hľadiska potencionality. Zadlženie povinného, ktoré nie je nevyhnutné, z tohto hľadiska znamená, že naň súd pri ustálení majetkových pomerov nebude prihliadať. Aplikácia prax požaduje neprihliadať ani na dlhy vzniknuté z trestnej činnosti, prípadne z nečestného konania, ktorého dôsledky by sa nemali prenášať na oprávnených, teda maloleté deti. Neprihliada sa ani na náhradu škody, na ktorú bol povinný zaviazaný v trestnom konaní na základe úmyselnej trestnej činnosti.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výživné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 36/2005 Z. z. – § 75 ods. 1

9. Vzájomnú vyživovaciu povinnosť medzi súrodencami nemožno konštruovať ani rozširujúcim výkladom základných zásad stanovených zákonom o rodine

Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9CoP/38/2017 zo dňa 15. 11. 2017

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v súdnom konaní, ktoré bolo v prvej inštancii začaté na základe žaloby znejúcej na určenie vyživovacej povinnosti medzi plnoletými príbuznými. Žaloba však nebola podaná vo vzťahu medzi predkami a potomkami; žalobkyňou bola plnoletá sestra, ktorá žiadala, aby si voči nej vyživovaciu povinnosť plnil jej brat. Uplatnený nárok oprela najmä o ustanovenie § 70 Zákona o rodine, ktoré sa výslovne nezmieňuje o tom, že by mala vyživovacia povinnosť medzi tzv. ostatnými príbuznými existovať len medzi predkami a potomkami; skutočnosť, že nárok na výživné môže vzniknúť aj medzi súrodencami, oprela aj o znenie základnej zásady podľa čl. 4 Zákona o rodine, podľa ktorej si všetci členovia rodiny musia vzájomne pomáhať. Súd prvej inštancie žalobu zamietol.

Krajský súd Nitra zamietavý výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním žalobkyne potvrdil a uzavrel, že zákonná vyživovacia povinnosť medzi súrodencami neexistuje. Svoj právny názor podporil argumentom, že základné zásady upravené Zákom o rodine je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti. Ak si teda v zmysle čl. 4 Zákona o rodine majú všetci členovia rodiny pomáhať, v zmysle čl. 2 Zákona o rodine sú povinní si pomôcť najmä členovia rodiny založenej manželstvom, pričom podľa názoru Krajského súdu Nitra sa týmito rozumejú najmä príbuzní v manželskom a rodičovskom pomere.

Právna veta:

Druhy vyživovacích povinností a ich rozsah určuje Zákon o rodine a tento nemožno ani cez základné zásady (články) Zákona o rodine rozširovať. Pokiaľ Zákon o rodine v čl. 4 hovorí o tom, že všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny, pojem členovia rodiny je potrebné vkladať v spojení s čl. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti. Teda, ak článok 4 Zákona o rodine hovorí o tom, že členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať, ide o manželov a deti, avšak výkladom cez tento článok nemožno dospieť k rozšíreniu druhov vyživovacích povinností, stanovených Zákom o rodine. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že Zákon o rodine neupravuje vyživovaciu povinnosť medzi súrodencami, preto potom, ak súd prvej inštancie z tohto dôvodu návrh zamietol, správne postupoval, keď sa majetkovými pomermi strán nezaoberal, pretože z pohľadu rozhodnutia vo veci by to bolo nadbytočné a nehospodárne.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výživné, Vyživovacia povinnosť medzi ostatnými príbuznými

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 36/2005 Z. z. – čl. 4, § 68, § 69, § 70

10. Závažnosť porušenia pracovnej disciplíny treba posudzovať aj z hľadiska intenzity negatívneho dopadu porušenia na zamestnávateľa

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17CoPr/7/2015 zo dňa 20. 7. 2016

Anotácia:

V spore bola posudzovaná neospravedlnená neprítomnosť na pracovisku v súvislosti s posúdením, či ide o závažné porušenie pracovnej disciplíny.

Právna veta:

Opakovaná neospravedlnená neprítomnosť na pracovisku predstavuje závažné porušenie pracovnej disciplíny. V každom jednotlivom prípade je však potrebné zohľadniť individuálne okolnosti prípadu. V posudzovanej veci práve tieto individuálne okolnosti prípadu umožňujú prijať záver, že ani neospravedlnená absencia žalobcu na pracovisku v trvaní troch dní nepredstavuje závažné porušenie pracovnej disciplíny z jeho strany. Významná je tu skutočnosť, že bezprostredne pred touto absenciou bol žalobca cca 2 roky práceneschopný. Nejednalo sa teda o zamestnanca, ktorý bez riadneho ospravedlnenia náhle vypadne z bežiaceho pracovného procesu a spôsobí tak zamestnávateľovi komplikácie so zabezpečením riadneho chodu pracoviska, či dokonca škodu. Pri dvojročnom výpadku zamestnanca je dôvodné predpokladať, že sa zamestnávateľ takejto dlhohodobej situácii prispôbil tak, aby výpadok nahradil. Vzhľadom na to nie je nenastúpenie zamestnanca do práce v ďalších troch dňoch nasledujúcich po dvojročnej ospravedlnenej absencii spôsobilé privodiť zamestnávateľovi komplikácie so zabezpečením chodu pracoviska a ani škodu. O to viac v prípade, keď nie je návrat zamestnanca v konkrétnom čase vopred predpokladaný. (Vedomosť o predpokladanom nástupe žalobcu do práce po PN žalovaný v konaní netvrdil.) Vzhľadom na uvedené okolnosti prípadu nemali dopady neospravedlnenej trojdňovej absencie žalobcu žiaden významný negatívny dopad na žalovaného ako zamestnávateľa, a to ani len potenciálny. Žiadne tvrdenia v tomto smere žalovaný v konaní neprezentoval. V dôsledku zanedbateľného negatívneho dopadu na zamestnávateľa sa nemohlo jednáť o závažné porušenie pracovnej disciplíny a okamžité skončenie pracovného pomeru z tohto dôvodu tak nebolo prípustné. V danej situácii nebolo okamžité skončenie pracovného pomeru dôvodné pre svoju neprímeranosť vzniknutej situácii, a to aj v prípade, keď by žalobca skutočne nekomunikoval s personálnym oddelením žalovaného, ako to tvrdí žalovaný. Preto nie je skutočnosť, či k tejto komunikácii došlo, významná pre rozhodnutie vo veci.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Skončenie pracovného pomeru

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 311/2001 Z. z. – § 68 ods. 1 písm. b)

11. K vplyvu trestného stíhania na vznik daňovej povinnosti

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžf/31/2016 zo dňa 14. 6. 2018

Anotácia:

Žalobca podal na Najvyššom súde odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorým zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia Finančného riaditeľstva SR (ďalej len „žalovaný“). Žalovaný potvrdil rozhodnutie colného úradu, ktorý určil žalobcovi základ spotrebnej dane z tabakových výrobkov za zdaňovacie obdobie 14. december 2010 v množstve 86 661 ks cigariet a vyrubil žalobcovi spotrebnú daň vo výške 7047,27 Eur. Colný úrad určil žalobcovi spotrebnú daň podľa pomôcok. Žalobca vo svojej žalobe tvrdil, že žalovaný sa ako odvolací orgán nevysporiadal s jeho námietkami. Z uvedeného dôvodu považoval rozhodnutie žalovaného za nezákonné. Vo vzťahu k postupu správcu dane žalobca namietal nezákonnosť v tom, že správca dane neprerušil daňové konanie na jeho žiadosť. Mal za to, že správca dane bol povinný prerušiť konanie z dôvodu prebiehajúceho trestného konania.

Právna veta:

Vznik daňovej povinnosti vo vzťahu k spotrebnej dani z tabakových výrobkov má totiž iný právny základ, v porovnaní so vznikom zodpovednosti trestnoprávnej. Predpokladom pre vznik povinnosti podať daňové priznanie a zaplatiť spotrebnú daň nie je aj trestné stíhanie daňového subjektu pre trestný čin súvisiaci s nepovolenou držbou tabakových výrobkov a vôbec nie je predpokladom pre vznik daňovej povinnosti súčasné odsúdenie osoby (daňového subjektu) pre akýkoľvek trestný čin. Preto aj podľa názoru najvyššieho súdu sa v trestnom konaní nerieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu.

Právna oblasť: Daňové právo

Právny inštitút: Spotrebná daň z tabakových výrobkov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 106/2004 Z. z. – § 11 ods. 2

12. K absolútnej neplatnosti úkonu

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 50bdo/28/2017 zo dňa 31. 5. 2018

Anotácia:

Najvyšší súd SR rozhodoval o dovolaní žalovaného proti rozsudku krajského súdu, ktorým rozsudok prvej inštancie potvrdil. Súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu xx EUR. Žalovaný v odvolaní na krajský súd poukazoval na nesprávne právne závery v otázke posúdenia, či boli zo strany žalobcu splnené hmotnoprávne podmienky na podanie žaloby za situácie, že absentuje rozhodnutie vydané príslušnou správou finančnej kontroly a súdu prvej inštancie vytýkal, že neskúmal splnenie oznamovacej povinnosti zo strany žalobcu v zmysle § 31 ods. 10 ZRP. V predmetnom konaní boli predmetom posúdenia súdu prvej inštancie dôvody a platnosť odstúpenia od zmluvy. Námetka žalovaného o údajnej neplatnosti odstúpenia vyplýva zo skutkového tvrdenia žalovaného, že od zmluvy odstúpil iný subjekt ako žalobca.

Právna veta:

Dovolací súd prihliada aj na povinnosť súdu ex offio skúmať absolútnu neplatnosť úkonu, čo v konečnom dôsledku je vlastne základom argumentácie dovolateľa. Tu však dovolací súd pripomína, že na absolútnu neplatnosť úkonu súd prihliada vždy len cez vedomosť o skutočnosti jemu známej z vykonaného dokazovania, nehľadá absolútnu neplatnosť nad rámec tvrdení strán, nie je jeho úlohou vlastnými úvahami nahradiť vôľu strán, pokiaľ určité skutočnosti sami nerozporujú (pokiaľ, prirodzene, nejde napr. o zjavný postup zodpovedajúci obchádzaniu zákona alebo neplatnosť, ktorá je zjavná prima facie).

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Právne úkony

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 40a

13. K existencii oprávnených pochybností pri vylúčení sudcu

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Ndc/8/2018 zo dňa 31. 5. 2018

Anotácia:

Najvyšší súd SR pri rozhodovaní vo veci starostlivosti súdu o dieťa a o návrhu matky na zvýšenie výživného a v konaní o príkazanie sporu inému súdu rozhodol o vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci sudcov krajského súdu v takom počte, že z ostatných nevylúčených sudcov nebolo možno zostaviť senát.

Právna veta:

Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat zaujatosť dôležitá, ale nie rozhodujúca; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

Právna oblasť: Civilné sporové právo

Právny inštitút: Vylúčenie sudcov a iných osôb

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 49 a 50

14. K pojmu „ustálená rozhodovacia prax súdov“

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 50boer/13/2018 zo dňa 31. 5. 2018

Anotácia:

Najvyšší súd SR rozhodoval o dovolaní proti uzneseniu krajského súdu v nadväznosti na rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorý považuje napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj tomuto uzneseniu predchádzajúce uznesenie súdu prvej inštancie za celkom nesprávne a nezákonné. Vo svojom dovolaní nesúhlasil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. K rozhodnutiu odvolacieho súdu uviedol, že exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť alebo meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom a nemôže naprávať chyby alebo nedostatky exekučného titulu, nemôže ani – z hľadiska hmotného práva – preskúmať právny vzťah účastníkov založený prejavmi vôle urobenými vo forme notárskej zápisnice, lebo by to bolo nad rámec preskúmavania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Oprávnený pri odôvodnení dovolania poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý nie je rozhodnutím odvolacieho súdu.

Právna veta:

Za ustálenú rozhodovaciu prax treba považovať rozhodnutia všeobecných súdov prijaté príslušným kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zverejnené v Zbierke Stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky.

Právna oblasť: Civilné sporové právo

Právny inštitút: Prípustnosť dovolania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 421 ods. 1 písm. a)

15. Nepreukázanie dodania tovaru

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžfk 3/2017 zo dňa 30. 5. 2018

Anotácia:

V priebehu daňovej kontroly ani vyrubovacieho konania sa konatelia žalobcu jednoznačne nevyjadrili k pôvodu kupovaného tovaru, neuvádzali okolnosti jeho nakládky a vykládky, nepredložili napr. vážne lístky, neoznačili prepravcov tovaru, neuvádzali mená osôb vykonávajúcich prepravu tovaru – vodičov motorových vozidiel, ktorí by mohli byť vypočítaní ako svedkovia. Dodanie tovaru (kukurice a repky olejnej) žalobcovi zo strany spoločnosti nebolo preukázané. Žalobca v podanej žalobe tvrdil, že v prípade dodávky od tejto spoločnosti ide o „statickú dodávku“, čo však nezavaruje žalobcu povinnosti preukázať jej skutočnú realizáciu, najmä ak ide o dodávku v reťazci (čo uviedol žalobca v podanej žalobe) kupujúcich a predávajúcich spoločností.

Právna veta:

V okamihu, kedy správca dane spochybní dôveryhodnosť údajov v daňovom priznaní, musí daňový subjekt v daňovom konaní preukázať, že k realizácii plnenia skutočne došlo tak, ako deklaruje. Už samotné zistenie skutočnosti, že dodávateľ nie je ekonomicky činný, nemá personálne a materiálne možnosti na realizáciu dodávky, pohyb finančných prostriedkov nie je odzrkadlený v jeho daňových výstupoch a účtoch, jednoznačne spochybňuje vierohodnosť tvrdení žalobcu o reálnosti jeho dodávok. Takýto spôsob vedenia dokazovania žalovaným vychádza v tomto štádiu daňového konania z toho, že na strane žalobcu v postavení daňového subjektu nastupuje procesná povinnosť obnoviť dôveryhodnosť spochybnenej transakcie, lebo žalobca je zaťažený dôkazným bremenom preukázať všetky skutočnosti, ktoré povinne uvádza v priznaní.

Právna oblasť: Daňové právo

Právny inštitút: Odpočítanie dane platiteľom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 222/2004 Z. z. – § 49